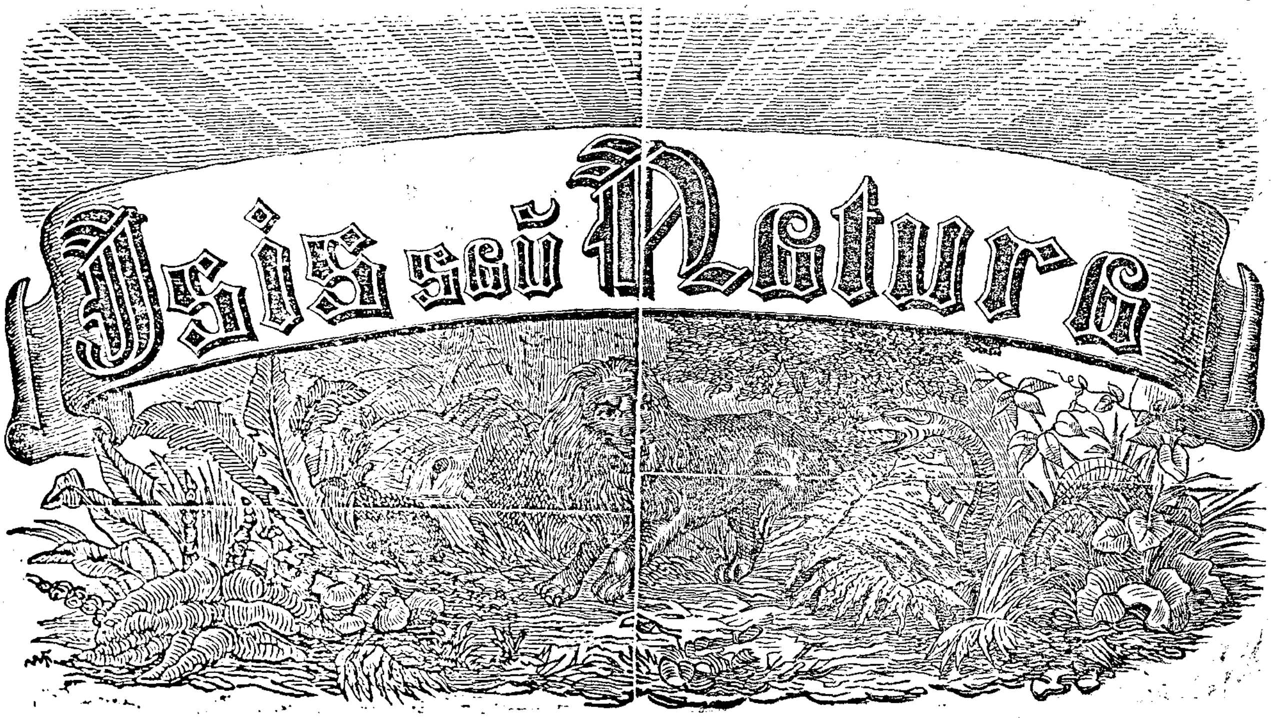

JURNAL

ПЕNТРȣ РЕSПÎNDIPEA ШТIIНЦЕЛОРȢ NАТȣРАЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOATE КЛАSЕЛЕ

Pediцeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 17. (Anȣлȣ алȣ patрȣлеа) Бȣкȣрештi 8 Maiȣ, 1859.

Копрindереа: Пatimi продȣse din difepite mesepii.— Pestaȣpaцiȣnea трекȣtȣлȣi.— Despre mъsȣpi antiчi.— Комȣnikaцiȣni sчientifiче miчi.

Пatimĭ продȣse din difepite mesepiĭ.

Aptiколȣлȣ II.

Ȣnȣ altȣ felȣ de пatimĭ продȣse prin mesepiĭ, sîntȣ ачелеа кape sîntȣ каȣzate (npiчinȣite) printp'o mape osteneaлъ. Къчĭ, dакъ пе d'o napte mȣnка este леџеа viеџеĭ шi sкопȣлȣ esistinџеĭ noastpe; кȣ toate, ачестеа nȣ e de tъгъdȣitȣ къ o mȣnкъ npea greа, npea ostenitoape, копsȣmъ forџеле viеџеĭ. Dapȣ sîntȣ mesepiĭ кape ostenesкȣ totȣ корпȣлȣ, алтеле ostenesкȣ nȣmaĭ o napte dintp'însȣлȣ. Întpe чеде d'întîiȣ, nȣmimȣ: лȣкрареа џъръnеаsкъ (агрiкȣлtȣра), a ȣвpiepiлор (mȣnчitopiлорȣ пе zi) a dȣлгеpiлорȣ, tъietopiлор de лемne, sъпъtopiлорȣ de pivniџе ш. ч. л. Ла toate ачеste лȣкръpĭ, dакъ џinȣ npea mȣltȣ, forџа mȣsкȣларъ a корпȣлȣĭ sъ slъbеште; mȣшкiĭ nepdȣ еласtiчitatea (vioiчiȣnеа) лорȣ шi omȣлȣ se îmbъtpînеште de timпȣpiȣ. Ачеste efeкte sîntȣ maĭ tpiste шi maĭ вътъmътoape кîndȣ se ȣpmeазъ ла копii tinepĭ, прекȣmȣ este obiчеiȣ în ȣnеле џъpĭ indȣstpiале (прекȣmȣ în Англiеа) къ, копii sîntȣ окȣпаџĭ toatъ zioa în fabpiчĭ.

Bpîndȣ чine-va sъ se esпliче кȣmȣ se ȣpmeазъ efeкtеле вътъmътoape a ачеstopȣ лȣкръpĭ în fabpiче, asȣnpa корпȣлȣĭ лȣкрътopȣлȣĭ; e destȣлȣ ка sъ se adȣкъ aminte, чеде ȣpmътoape. Штiinџа viеџеĭ (fiziолоџiеа) пе învaџъ къ, кȣ kitȣ ȣnȣ omȣ лȣкрeазъ maĭ tape, кȣ atîtȣ sînџеле

лȣĭ кȣрџе maĭ iȣte шi плȣmîniĭ лȣĭ лȣкреазъ maĭ tape шi pesȣflъ maĭ adînкȣ. Апоĭ, fiindȣ къ în сълиле fабрічелор, аерȣл este stpikat прin mȣлцime de oamenĭ че se aflъ аколо; прin ȣрmаре газȣл oxiџенȣлȣ каре este прinчinȣлȣ віецеĭ шi a pesȣflърeĭ, s'a stpikatȣ; de ачееа, плȣmîniĭ лȣкрътopȣлȣĭ sîntȣ siлiцĭ ка съ se întinzъ шi maĭ mȣлtȣ шi съ se osteneaskъ maĭ mȣлtȣ, спре а пȣtea pesȣfлa кътъцimea de oxiџенȣ печеsapiȣ пentpȣ віеацъ. Ачеаstъ întindepe fopцatъ peste mъsȣpъ a плȣmînилорȣ, продȣче pȣпtȣpa ȣнорȣ віпе miчĭ d'аколо, прin ȣрmаре skȣinъtȣpa кȣ sînџe, inflamaцiȣnea плȣmîniлорȣ, oftika шi moaptea. Saȣ къ întindepea преа mape a џесъtȣpeĭ плȣmîniлорȣ, fаче къ пердȣ elastiчitatea лорȣ шi efektȣлȣ ачеsteĭ пердере este împedeкарea pesȣflъpeĭ шi stenosȣ (Astma), o patimъ tepiбiлъ каре dъ o moapte siгȣpъ. Dapȣ шi прin чіркȣлацiȣnea преа pepede a sîнџелȣĭ, коарда saȣ inima omȣлȣĭ este sȣпȣsъ ла felȣpimĭ de боале шi кеарȣ ла pȣпtȣpъ; апоĭ afapъ d'ачеаsta, felȣpimĭ de конџestiȣnĭ але sîнџелȣĭ кътре капȣ шi пentȣ sîntȣ efekte але чіркȣлацiȣneĭ преа pepezĭ a sîнџелȣĭ, комбinatȣ кȣ pesȣflapea ȣнȣĭ aepȣ stpikatȣ шi съракȣ în oxiџенȣ.

Регȣлеле dieteтiче чepȣte пentpȣ oamenĭ espȣшĭ ла asemenea meseрiĭ, sîntȣ кȣ totȣлȣ контpapie челора date maĭ sȣsȣ пentpȣ oamenĭ каре petpekȣ o віеацъ sedentapъ (шezîndȣ ла ȣнȣ локȣ); къчĭ, dakъ ȣнȣ omȣ каре petpeче o віеацъ sedentapie, пȣ tpeбȣe съ mъnînче лȣкрȣрĭ foapte пȣtpitoape; din контpa, лȣкрътopȣлȣ tpeбȣe съ se пȣtpeaskъ de лȣкрȣрĭ foapte пȣtpitoape, прекȣмȣ: карпе, оȣъ, лапtе, mazъре, линtе, fasoлe, бобȣ ш. ч. л. Difiкȣltatea d'a mistȣi ачеste обiekte п'аре локȣ ла ȣнȣ omȣ mȣпчitopȣ; къчĭ totȣ d'aȣна, mȣnka fачiлiteazъ diџestiȣnea. Este de рекоmandatȣ шi лȣаре de пȣцinе кътъцimĭ de лȣкрȣpiле spipitoase, adeкъ de че-ва вinȣ ла masъ; dapȣ ракiȣлȣ, e maĭ пȣцinȣ бȣнȣ шi apȣ fi біне ка пiчĭ лȣкрътopȣлȣ съ пȣ kaȣte salȣta корпȣлȣĭ лȣĭ în ачеаstъ бъȣtȣpъ perfidъ шi tpъdъtoape, каре, ла înчепȣtȣлȣ, съ паре къ dъ пȣtepĭ omȣлȣĭ; апоĭ пе ȣрmъ ле ia înапоĭ îndoitȣ шi înzeчitȣ. Afapъ de mînкаре, este пepmisȣ, шi кеар черȣtȣ ка лȣкрътopȣл съ doapmъ maĭ mȣлtȣ de кîtȣ ȣнȣ omȣ каре пȣ mȣпчеште; апоĭ în timпȣлȣ de pepaosȣ, кîndȣ лȣкрътopȣлȣ пȣ e siлitȣ съ ръmîie în сълiле ашезъmînтȣлȣĭ кȣ aepȣлȣ stpikatȣ, atȣnчĭ e пpefepeaбiлȣ ка съ se плimбe întp'ȣнȣ aepȣ пȣрȣ; o оръ плimбatȣ întp'ȣнȣ aepȣ пȣрȣ, ва pemedȣi pesȣflapea aepȣлȣĭ stpikatȣ în stabiлimentȣ în mȣлte ope каре e siлitȣ съ ръmîie аколо.

Dapȣ în контpa ostenелеĭ peste mъsȣpъ a ȣnopa mȣшкĭ, se рекоmandъ ȣнȣ eserчiцiȣ џimnastiкȣ a mȣшкiлорȣ osteniцĭ шi fpiкцiȣnea лорȣ кȣ spipitȣрĭ apomatiче. Прin ачеstȣ modȣ se ва віndeка крamпȣлȣ mȣшкiлорȣ, контpaкцiȣnea лор, de dȣpepea aptiкȣлацiȣneĭ (глеzne) шi кеар inflamaцiȣnea лор кропiчъ. Пе лîнгъ ачеаsta, tpeбȣe обsepвatȣ ȣнȣ pepaosȣ комплетȣ ла ачешtĭ mȣшкĭ; къчĭ pemediȣлȣ челȣ maĭ печеsapȣ пentpȣ ȣнȣ opганȣ ostenitȣ, este pepaȣsȣлȣ лȣĭ.

Ȣнȣ алtȣ-felȣ de osteneaлъ a ȣnopa пърцĭ але корпȣлȣĭ sîntȣ: ostenелеле окiлорȣ ла zeцapĭ (компozitopĭ ла Tinoгpafiĭ), piktopĭ, калiгpafĭ, лitoгpafĭ, чеasopniкарĭ, skȣлпtopĭ, ksiлoгpafĭ (съпъtopĭ în лemne), ла чizmapĭ каре лȣкрезȣ noaптea ла лȣmina лamпелорȣ лорȣ; апоĭ шi кȣсъtȣpeseле шi ачеле каре лȣкрезȣ ла opбate (dentele.)

Efeкteле въtъmъtoape каре esȣ din ачеste meseрiĭ sîntȣ: o бedepe skȣptъ, inflamaцiȣnea окiлорȣ, dȣpepe de окiĭ шi de капȣ.

Pemeziĭ ла ачеste въtъmъpĭ sînt: абцinepea de лȣкраре кȣ окiĭ преа mȣлtȣ timпȣ nekontenitȣ шi în џепере, чinе simte къ iĭ înчепе съ'ĭ doapъ окiĭ лȣкрîndȣ, съ înчeteazъ îndatъ; къчĭ ȣнȣ кȣaptȣ de оръ лȣкратȣ кȣ окiĭ osteniцĭ, stpiкъ maĭ mȣлtȣ окiлорȣ de кîtȣ o zi întpeagъ кîndȣ пȣ sîntȣ osteniцĭ. Asemenea шi o бȣкatъ miкъ de mînкаре, mînкatъ кîndȣ аре чine-ва ȣнȣ stomaкȣ stpiкatȣ, stpiкъ, пе кîndȣ ȣнȣ dineȣ копiosȣ ла ȣнȣ stomak бȣп, пȣ stpiкъ. Пе лîнгъ ачеаsta ea este біне a întpeбȣinцa шi океларiĭ кȣ stiкле въпsite албаstpȣ, saȣ вepde.

Пpedikatopiĭ, кîntъpeцĭ de бiseрiче, aktopĭ din опере, пpofesopĭ, opatopiĭ, ȣпtepȣ-ofiцepĭ каре комаndъ, meшtepĭ de daпцȣ (жокȣ), mȣsiкапцĭ ла flaȣte, кларapete шi d'алte asemenea instpȣmente; întp'ȣнȣ кȣвîntȣ: toцĭ oamenіĭ каре ворбeskȣ mȣлtȣ în віеаца лорȣ, sîntȣ sȣпȣшĭ ла emoragiea пȣлmȣпiлорȣ, ла pȣпtȣpa џесъtȣpeĭ плȣmîniлорȣ, ла pegoшеле, ла oftiкъ în плȣmînĭ шi în ritȣ ла бъtaie de inimъ шi алte patimе opganiче але ачеstȣĭ opганȣ, asemenea шi ла

конџestiȣnea sînџелȣĭ кътре капȣ ші апоплексie (damбла). Чine н'аре плȣmînĭ бȣнĭ ші ȣнȣ корпȣ робȣstȣ, съ нȣ îmбръџішезе ачесте meseriĭ. Чine ва съ fie тъietорȣ de лемне, esamineaze преа bine ка съ вазъ dакъ mîinеле sале sînтȣ destȣле de пȣтерniче пentрȣ ачеастъ meserie грea; de че dарȣ професоріĭ неглежезȣ ачестȣ esamen ал плȣmînілорȣ лорȣ, пînъ нȣ îmбръџішезȣ meseriea лорȣ? Къчĭ професоріĭ, каре sînтȣ siліџĭ а ворбі ші а striga în класеле лорȣ чinчĭ, шеасе оре пе zi ші съ striџе astȣ-фелȣ, ка гласȣлȣ лорȣ съ ковîршеаскъ stрігареа тȣрбȣрътоаре а школарілорȣ în класе, ачеаsta este негрешітȣ о лȣкраре мȣлтȣ маĭ ostenitoаре пentрȣ плȣmînії професорȣлȣĭ de кîтȣ тъіереа de лемне пentрȣ mîiніле мȣнчіторȣлȣĭ. Efектȣлȣ tristȣ ал ачестеĭ неглижърĭ este, къ мȣлџĭ професорĭ sînтȣ atакаџĭ de офтікъ ші морȣ tinерĭ. Кîтȣ despre ораторіĭ din камерĭ, нȣміџĭ депȣтаџіĭ *попȣлілорȣ*, еĭ de обште ȣрмезȣ регȣлеле dietetiче раціонабіле прескрісе пentрȣ плȣmînії омȣлȣĭ: adекъ ворбескȣ пȣџінȣ ші рарȣ; ȣnії нȣ ворбескȣ нічĭ de *кȣмȣ ші претindȣ* къ sînтȣ ръгошіџĭ; fiindȣ къ, zікȣ, а ворбітȣ преа мȣлтȣ пînъ нȣ s'а фъкȣтȣ депȣтаџĭ; facta loquuntur (фаптеле ворбескȣ).

Теніkeџіĭ, ферарiĭ, лъкътȣшиĭ, клопотарiĭ, џіȣваерџіĭ, тîмпларiĭ, мȣzіканџіĭ, тобошарiĭ, артелiштiĭ, морарiĭ ші марinарiĭ каре ȣмблъ пе маре; întр'ȣнȣ кȣвîntȣ, тоџĭ оаменiĭ каре аȣ о *meserie* каре фаче мȣлтȣ zгомотȣ, ачешті оаменĭ пътimeскȣ de вîжîіреа în ȣрекĭ, паркъ totȣ d'аȣна аȣdȣ ȣнȣ чіоканȣ чіокънindȣ, saȣ о роатъ de моаръ ȣмблînd, saȣ talазȣріле мърĭ бътînd к'ȣнȣ sгомотȣ маре; saȣ къ аȣdȣ neînчetатȣ о мȣzікъ în ȣрекіле лорȣ. Пе лîнгъ ачеаsta, пътimeскȣ ші de амеџеалъ, дȣрере de капȣ, iritaџіȣnea нервілорȣ ші ȣнȣ фелȣ de iпохондріе каре поате съ деџенерезе ші în zmintirĭ. Поваџа каре о пȣтемȣ da ачесторȣ *оаменĭ este*, ка съ se resigneze ші съ se консоле штiindȣ къ ачеste патime sînтȣ лініте de meseriiле лорȣ.

Оаменiĭ а кърора meserie îĭ еспȣне ла о кълдȣръ маре în каре sînтȣ siліџĭ съ ръмîie оре ші zіле întреџĭ, прекȣмȣ: бȣкътарiĭ, бȣтарiĭ, ферарiĭ ші џіȣваерџіĭ, ачешті оаменĭ пътimeскȣ de stenosȣ în пептȣ, de конџеstiȣнĭ în капȣ, de амеџеалъ, de *hemistȣре*, de патimĭ de фікатȣ, de ръчеала пелеĭ, de реȣматismȣ, артріте, продȣсе de мȣлтеле трансніраџіȣнĭ (sȣdoаре) în каре se афлъ totȣ-d'аȣна корпȣлȣ лорȣ. Ремеziĭ, de ші inкомплете, ла ачесте вътъмърĭ sînтȣ: скълdареа adese-орĭ în гîрлъ, spълареа корпȣлȣĭ кȣ апъ рече, мȣлте бъȣтȣрĭ de апъ рече ші nimікȣ din лȣкрȣріле spirtȣоаse; ȣнȣ *пȣtрiminтȣ ȣшорȣ*, прîмбареа în аерȣ ші о îmбръкъмінте ȣшоаръ *sȣре а îmпедека* трансніраџіȣніле корпȣлȣĭ песте мъsȣръ.

Патimiле продȣсе прін аерȣлȣ stрікатȣ аmestекатȣ орĭ кȣ газе вътъмътоаре saȣ кеарȣ отръвітоаре, орĭ кȣ пȣлбере; ачесте патimĭ sînтȣ фоарте нȣмероасе ші нічĭ нȣ пȣтемȣ але нȣмі тоате аічĭ. Нȣмаĭ atîta вомȣ zіче аічĭ къ, *лȣкръторіĭ* каре лȣкреzъ кȣ плȣмб, тінкеа (staniumu) ші маĭ кȣ seамъ арџінтȣ-вiȣ (Mercuriu); ачешті оаменĭ sînтȣ sȣпȣшĭ ла коліче тарĭ; ла галбінарĭ, ла паліdіtate, ла тремȣрътȣра mîiнілорȣ ші пічіоарелор, ла ȣнфлътȣра џінџіілор ші ла ȣн міросȣ ȣрîтȣ din гȣръ, ла слъбічіȣне, лешінȣрĭ ші ла моарте пріпітъ. Dарȣ meseriашiĭ каре пътimeскȣ d'ачесте *патimĭ*, sînтȣ: zеџарiĭ ла tiпографiĭ, вънsітоpiĭ, жȣгравiĭ, џ'ȣваерџiĭ, фабріканџiĭ de stікле ш. ч. л. Пlапомарiĭ ші петрарiĭ, sînтȣ sȣпȣшĭ оftічеĭ; къчĭ ла чеĭ d'întîiȣ, аерȣлȣ е înкъркат кȣ фіре de перĭ апоĭ ла петрарĭ, кȣ бȣкъџĭ de петре мічĭ.

Фабріканџiĭ de мезелікȣрĭ, прекȣмȣ: шȣнчĭ, саламĭ ші челе-лалте mîнкърĭ каре se факȣ de карне de поркȣ, пътimeскȣ de патimа нȣмітъ панглікъ; fiindȣ къ în карнеа de поркȣ se афлъ de мȣлте орĭ съмînџа ачестȣĭ лȣмбрікȣ парasітȣ.

Кроіторiĭ каре дрегȣ хаінеле *векĭ*, sînтȣ sȣпȣшĭ патimеĭ ȣрîте, ріе. Къчĭ insектȣлȣ парasітȣ каре *продȣче патimа* ріе, съ џіне de мȣлте орĭ în хаіне векĭ.

Еатъ о мікъ ревістъ а патimілорȣ продȣсе de diferite meseriĭ. Възindȣ чіне-ва ачеастъ лістъ sперіетоаре, поате къ не ва întреба: апоĭ каре meserie требȣе ȣнȣ омȣ съ îmбръџішезе ка съ скапе de боалъ? Ноĭ ръспȣнdемȣ къ meseria каре este чеа маĭ пȣџінȣ вътъмътоаре este meseria ȣнȣĭ проприетарȣ маре, saȣ ȣнȣĭ банкерȣ (капіталістȣ) каре аȣ венітȣріле лорȣ фіксе ші нȣ лȣкрезȣ nimікȣ. Asteа sînтȣ ремедiiле челе маĭ бȣне. Ноĭ însъ нȣ штimȣ *нічĭ* о реџетъ съ прескрimȣ ȣнȣ asemenea ремедiȣ, чі din контра, рȣгъмȣ пе орĭ-чіне каре штie sекретȣлȣ реџетеĭ а пietреĭ фiлософалъ каре îmбогъџеште пе омȣлȣ

întр'ѹнѹ minѹtѹ фъръ нічї о мѹнкъ sъ не înвеце ші пе ноï. Къчï întр'adeвърѹ о asemenea неатръ filosofaлъ н'о мепрізъ акѹмѹ нічї кеарѹ ачееа каре se нѹмeskѹ adeвъраці filosofi.

Restaѹраціѹnea trekѹtѹлѹï.

Атічії прогресѹлѹï поate къ se ворѹ тіра чітіндѹ tітлѹлѹ ачестѹї артіколѹ. О съ eskeamъ „Че! Restaѹраціѹnea трекѹтѹлѹï, saѹ кѹмѹ съ zіче în лімба бѹлгаръ: „simпatiea кѹ tombatepa“ a intpatѹ ші în domenѹлѹ istopieï Natѹрале?“ Нічï de кѹмѹ, domніlорѹ! Нѹ este о шtiinцъ maï атікъ прогресѹлѹï ші maï inamікъ starnaціѹneï, de кîtѹ шtiinцеле natѹрале. Ачееа че о simцітѹ акѹмѹ къ нѹ sîntemѹ ачееа че amѹ fostѹ nainte кѹ doъ sѹte de anï; ачеаsta simtemѹ datopï шtiinцелорѹ natѹрале каре împінгѹ пе omѹ neînчetatѹ în калеа прогресѹлѹï, каре îï zіче къ misterіѹлѹ віецеї indівізілорѹ ші а попѹлілорѹ este d'a nainta ші totѹ nainta ші фъръ sfîршітѹ ші а нѹ se ѹіta îndъrъtѹ. Istopiea Natѹралъ este în рапортѹлѹ прогресѹлѹï, конформъ кѹ istopiea вівлікъ de soціea лѹï *Лotѹ*. Аколо se zіче къ ачеаstъ damъ, фѹціndѹ din Sodoma ръsтѹрнатъ, ші ѹітіndѹ-se, de кѹріozітаte, îndъrъtѹ (каре femee нѹ е кѹріоаsъ?), а ръmasѹ skimвіndѹ-se întр'ѹн stîлпѹ de sape; ачеаstъ istopie (saѹ фаввлa кѹмѹ ворѹ ѹнії) копрindѹ simцѹлѹ adînкѹ adeкъ къ, în віеаца ачеаsta каре копрinde în sine о sepie infinitъ de pestopнърï ші de револѹціѹнï fiziче ші торале, omѹлѹ съ меаргъ totѹ-d'aѹna înainte ші съ нѹ se ѹіte нічï odatъ îndъrъtѹ: nunquam retrossum, кѹмѹ zіче латінѹ; къчï алтmintpелеa este amepinцatѹ a deveni ѹнѹ stîлпѹ morтѹ каре нѹmaï iea napte în лѹmea aktівъ; ѹнѹ fosілѹ каре нѹmaï аре нічï ѹнѹ віітopѹ.

Аша dapѹ че este ачеаsta „pestaѹраціѹnea трекѹтѹлѹï,“ de каре е ворва акѹмѹ în ачеstѹ tempлѹ алѹ шtiinцелорѹ natѹрале?

Eatъ че este.

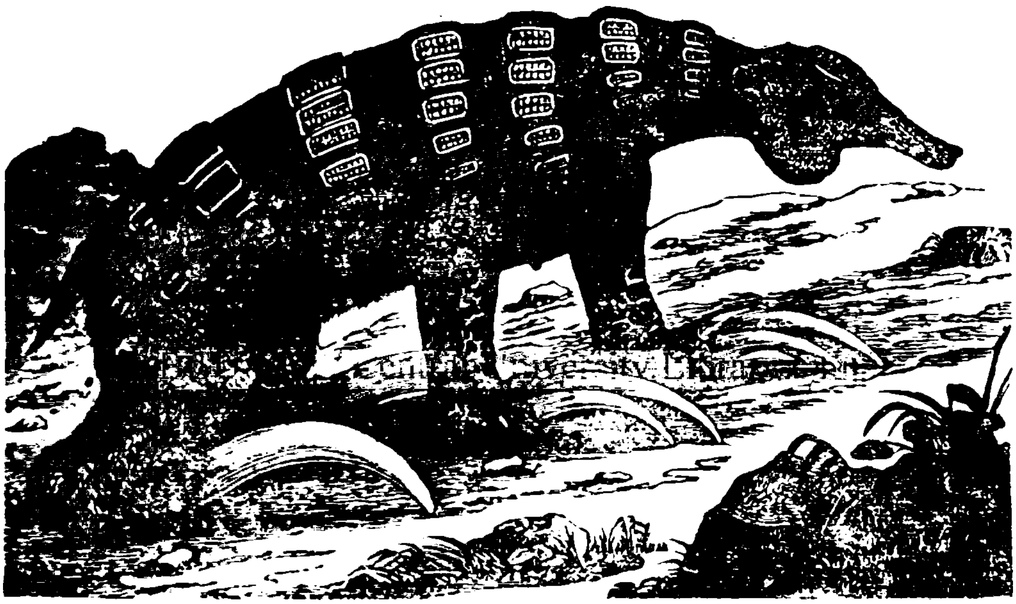
Токтаï прогресѹлѹ шtiinцелорѹ moderne, a продѹsѹ о рамѹръ нѹоъ admiравілъ а шtiinцелорѹ natѹрале; ачеаstъ рамѹръ modernъ съ нѹмеште *Цеолоціа*. Шtiinцa цеолоціеï кавѹ съ afle istopiea пъмîntѹлѹï în timпѹлѹ кîndѹ н'а skrisѹ înкъ nimenea кърцї de istopie, fiindѹ къ atѹнчï н'а esistatѹ înкъ пе пъмîntѹ нічï ѹнѹ omѹ, прin ѹрmаре н'а fostѹ atѹнчï нічï ѹнѹ istopiografѹ. Апоï fiindѹ лinsъ de кърцї istopiче despre ачеste timпѹрï anteistopiче saѹ antedeлѹвiane (de naintea потопѹлѹï), шtiinцa кавъtъ în sînѹлѹ пъмîntѹлѹï dѹпе ніште dokѹmente каре sîntѹ atîta de sigѹре (dakъ нѹ maï mѹлtѹ) ка opï-че dokѹmentѹ istopiкѹ ші aѹtentiкѹ. Апоï кîndѹ шtiinцa кавъtъ, гъsеште totѹ-d'aѹna. Шtiinцеле ѹmane ші spipitѹлѹ ѹmanѹ, adeverеазъ totѹ-d'aѹna кѹвîntѹлѹ еванцелѹлѹï каре zіче: *кѹtаці ші веці гъsі.* Аша dapѹ, dѹпе mѹлtъ кѹtаре, a гъsitѹ шtiinцa цеолоціеï în sînѹлѹ пъмîntѹлѹï difepite skeлеte fosiле (oase împetpite) de ніште animaле каре аѹ tpъitѹ алтъ datъ пе пъмîntѹ ші акѹмѹ нѹmaï esistъ. Ачеste animaле, sîntѹ adeвърате antedeлѹвiane ші înseмneазъ difepite епоче а esistinцеï пъмîntѹлѹï în ачеste timпѹрï anteistopiче. Вestitѹлѹ *Cuvier* a fostѹ челѹ d'întîiѹ каре а фъкѹtѹ asemenea deskoпepipї; апоï *Cuvier* a гъsitѹ în пъмîntѹ нѹmaï oase moapte pisipite d'ачеste animaле nepdѹte ші фъръ ценіѹлѹ лѹï nimenea поate къ н'арѹ fi fostѹ în stape a комвіna ачеste osemintе pѹпte ші despърціte, a fopma dintр'însеле ѹн skeлеtѹ întperѹ, a îмвръка (în imaціnaціѹnea sa) пе ачеstѹ skeлеtѹ кѹ карне ші кѹ віеацъ ші а пpesenta naintea окілорѹ nоштрії, ка съ zічетѹ аша, лѹмеа antiкъ antedeлѹвianъ, pesѹsчітъ, peînвiatъ.

Чіне чітеште акѹмѹ кърці цеолоціче, веde харта ші kadpa каре îï înфъцішеазъ пеіzaціѹрï (църъпії) antedeлѹвiane кѹ animaлеле ші вецеtaлеле каре аѹ înfpѹmѹseцatѹ atѹнчï глоvѹлѹ пъмîntеskѹ. Întр'ачеste animaле antedeлѹвiane, жоакъ animaлѹлѹ *Megatherium* (везï алъtѹрата fiгѹръ) ѹн ролѹ foapte importantѹ. Ачеstѹ animaлѹ цігантікѹ, a кървіa fosiлъ se гъsеште în Амеріка mepidionaлъ, авеа mъріmea ѹнѹï elefantѹ, dapѹ н'авеа dinці în гѹръ, ка ѹнеле animaле nedinцate d'акѹмѹ; прin ѹрmаре ера, ка nedinцателе d'акѹмѹ, ѹнѹ animaлѹ foapte stѹnidѹ (кеарѹ întpe animaле ачеле каре н'аѹ dinці ші нѹ штiѹ съ „mѹшче“ кîte odatъ, sîntѹ stѹnide). Dapѹ кѹ toate stѹniditatea лѹï, ера о fiinцъ înгpozitoape; asta apatъ mъріmea sa цігантікъ ші гіареле saле tepівiле.

О съ не zікъ поate чine ва: dapȣ asta este нȣmaї жокȣлȣ imaџinaџiȣneї. Къчї нȣ s'a гъsitȣ Кadaверȣлȣ întpeгȣ алȣ aчestȣї animaлȣ? O съ'ї ръспȣndemȣ къ daкъ apȣ fi stȣdiatȣ maї mȣлtȣ istopia natȣpaлъ, apȣ шti къ шtiinџa dъ miz-лоаче sпpe a комплекta în stȣdiȣлȣ fosiлeлорȣ npin imaџinaџiȣne, ачеea че лipseшte în pea-лitate. Întoкmaї ка кîndȣ гъseшte чine-ва întp'ȣnȣ чimitipȣ ȣnȣ капȣ (хîркъ) de omȣ, o съ кȣnoaskъ нȣmaї de кîtȣ къ e de omȣ шi нȣ de maїmȣџъ; asemenea шi съпîndȣ în пъmîntȣ шi гъsindȣ sкелete fosiлe, џеологȣлȣ поate съ кȣnoaskъ шi съ комбine despre форma animaлȣлȣї, de шi нȣ 'ла възȣtȣ nічї odatъ.

Eatъ лекtopȣлe къ шi în шtiinџъ, imaџinaџiȣnea este dapȣлȣ пpечioasъ кȣ каре Natȣpa не-aȣ în-zestpatȣ. Eatъ къ шi în шtiinџъ, imaџinaџiȣnea este консолаџiȣnea imперfeкџiȣneї pеaлitъџieї. Кpeatopȣлȣ a кpeatȣ лȣmea шi възîndȣ къ totȣ нȣ e пepfeкtъ кȣ desъвîpшipe, къ fiinџeлe нȣ sîntȣ infinite nічї înzestpate кȣ toate dapȣpiлe, a zisȣ: „Акȣm воїȣ съ лe daȣ шi imaџinaџiȣne;" a кpeat imaџinaџiȣnea шi d'atȣnчї лipsipiлe s'a комплекtat; omȣлȣ finitȣ în кopпȣлȣ съȣ, s'a фъкȣtȣ infinitȣ în ideiлe saлe шi în кpeaџiȣniлe spipitȣлȣї съȣ.

Eatъ че este валоарea imaџinaџiȣneї în лȣme.

Animaлȣлȣ antediлȣвianȣ: *Megatherium* кȣ гiapeлe saлe estpaopdinape.

Desпpe mъsȣpї antічї.

De

A. Treb. Lauriani.

(Ȣрmape.)

I. Daчia ка o џeapъ копioasъ de aȣpȣ шi de apџintȣ stetesse înкъ înainte de венipea Pomаniлорȣ în peлъчiȣnї комеpџiaлe кȣ џеppiлe de npeste Dȣnъpe, Mesia, Tpaчia, Maчedonia шi Гpeчia, пpeкȣmȣ se веde din moneteлe челe mȣлte гpeчешtї de aȣpȣ шi de apџintȣ, maї aлesȣ de ла Лisimaxȣ, капї se deskonepe maї npe toatъ ziȣa în пъpџiлe Daчieї.— Пpeкȣmȣ în Italia în timпȣpiлe челе векї, aȣpȣлȣ шi apџintȣлȣ epa foapte papȣ, aшa шi în Гpeчia. Пpe timпȣлȣ лȣї Soлone (кȣ 17 annї înainte de Sepвiȣ Тȣлiȣ) înкъ epa atъtȣ de пȣџinȣ apџintȣ în

Гречіа, în кътъ ачеstъ леџisлаtоріъ пpeцзі оаіеа нзмаі ла 1 дрaхмъ, ші драхма лзі Solone нз ера маі маре de $^1/_{75}$ парtе de лібръ романъ. Dарь дзпе че Гречії веніръ în коntакtъ кз Першії, sе върsъ аврзлъ ші арџіntзлъ Asiеі пpeste Гречіа.

Ла аннзлъ Ромеі 376, коsta зnъ калъ în Гречіа ла 300 de драхме, de зnde se vede къ пре аtзnчі гречії авеа арџіntъ în абзнданцъ.— Ръпорtзлъ аврзлзі кътръ арџіntъ fзsse ші în Гречіа ка ші în Італіа, foapte маре ла începзtъ. Пре tімпзлъ лзі Еродоtъ, desчinse ла 1 : 13, adeкъ пentрз 1 лібръ de аврз se пзtea къпъta 13 лібре de арџіntъ. Пре tімпзлъ лзі Платоне, desчinse ла 1: 12, ші пре tімпзлъ лзі Алеsandрз, ла 1: 10. Тоtъ аша sta ші пре tімпзлъ лзі Лisімахъ, ші пре алъ резбеллзлзі каре'лъ авзре Романії кз Етолії пре ла аннзлъ Ромеі 565, прекзмъ se vede din tрактаtзлъ de паче încheiatъ întpe Романі ші Етолі: „Етолії, sъ ръsпзndъ акзмъ îndatъ проконsзлелзі романъ din Ахаіа 200 таленte soboiче арџіntъ кзраtъ, прекзмъ е челъ din Аttiка; пentрз а tреіа парtе дакъ ворь воі, поtъ sъ dea аврз, însъ зnъ лібръ de аврз пentрз zече лібре de арџіntъ *). Din zіза în каре s'аъ încheiatъ пачеа în кзрsъ de шеаsе аннi sъ пльteаsкъ пре аннъ къte 50 таленte.

În Трачіа se лзкра мінерелe de аврз încъ пре tімпзлъ лзі Філіпп Мачедоніанзлъ, ші поаte маі înnainte. În Dачіа поаsтръ шtімъ din Еродоtъ къ s'аъ лзкраtъ încъ de Агаtзрзі пре tімпзлъ лзі Dаріъ. Afаръ de ачеsteа, Dачіа sta în релъчізnі пе întрерзпtе кз Трачіа ші кз челелалте церрі de пpeste Дзнъре. Ръпорtзріле întpe аврз, арџіntъ, арамъ ші întpe челелалte лзкрзрі, п'аъ пзtзtъ sъ fie діверsе în Dачіа de ръпорtзріле маі sзsъ indіkate în церріле de а dреапtа Дзнърії. Ла веніреа Романілоръ аъ tребзіtъ de nечеssе sъ se пзнъ în еквілібрiз кз ръпорtзріле din челелалte провінце романе. În toтъ модзлъ de аъ fоstъ че-ва dіfferінцъ, п'аъ пзtзtъ sъ fie de къtъ în fавоареа церрії. Романії аъ конtinзаtъ în Dачіа лзкрареа мінерелоръ, прекзмъ se vede din insкріпчізніле челе мзлте ші din зрмеле каре se маі въдъ ла Аврapіа (пре Аmпоіъ) ші ла Ромша de мзпtе, прекзмъ ші din монеtеле каре s'аъ бъtзtъ кіаръ în Dачіа. Кабінеtзлъ імперіалъ de ла Віенна конsервъ о frзмоаsъ коллекtъ de монеte Романе бъtзte în Dачіа, din каре se поаte forма о кронолоџіе înтреагъ. Монеtеле ачеsteа поарtъ de о парte імаџінеа імперъtоріз лзі кз însкріпчізнеа împреџізръ, de алtъ парtеле însemнеле Dачіеі; о мзіере кз о къчізлъ dачікъ în капъ (џенізлъ Dачіеі) џіне în dреапtа stеагзлъ леџізnії V, în stъnга алъ леџізnії XIII; de а dреапtа еі stъ о ачеръ кз кзпзнъ în чіокъ, de а stъnга зпъ лeъ. Пре алtеле мзіереа џіне о sабіе stрътвъ în dреапtа, în stъnга зпъ stеагъ кз літереле D. F. Dacia felix; пре алtеле мзіереа е încорзnаtъ кз о короанъ tзрtіtъ, ші џіне în dреапtа зпъ рамъ, în stъnга зпъ sчепtрз, împреџізръ însкріпчізнее: Provincia Dacia.

II. Траіанъ, дзпъ че împопзлъ Dачіа кз колоніі романе, ашезъ înтр'însa доае леџізnі spре а о апъра în коntра варварілоръ de прін преџізръ, леџізnеа V мачедонікъ, ші а XIII џемінъ, (кз пробабіліtаtе зпа în Dачіа de sзsъ, ші зпа în Dачіа de џіоsъ) каре ера de ажізnsъ spре а апъра џінзtзлъ dinтpe Tissa ші dinтpe Прзtъ, afаръ de ачеsteа ла Дзнъреа de џіоsъ маі ашезъ încъ о леџізnе, I Іtаліка, каре se întіndеа ші пpeste Меsіа. Пentрз гзвернареа церрії, пзsе зпъ пропреtоріъ кз пзtере чівілъ ші міліtаръ. О мармзре frзмоаsъ каре s'аъ strъпзрtаtъ din Трансілванія ла Віенна, ші se афлъ акзмъ înfіпtъ în пърецiї вібліоtечеі імперіале, не аъ пъstраtъ пзмеле зпзіа dinтpe ачешtі пропреtорі аі Dачіеі de пре tімпзлъ лзі Адріанъ. Însкріпчізнеа sзнъ аша:

IMP. CAES. DIVI. TRAIANI
PARTHICI. F. DIVI. NERVAE. NEP
TRAIANO. HADRIANO. AVG. PONT
MAXIMO. TRIB. POTEST. XVI. COS. III. P. P.
AQVA. INDVCTA. COLON. DACIC. SARMIZ
PER. CN. PAPIRVM. AELIANVM. LEGAT. EIVS
PR. PR.

Ромзнеште.

Імперъtоріzлзі Чеsаре, fіізлъ dівзлзі Траіанъ Парtікзлзі, пеpоtзлъ dівзлзі Nерва, Траіанъ

*) *Τῶν δέκα μνῶν ἀργυρίου, χρυσίου μνᾶν διδόντες. Polybii* hist. lib. XXXII. 15. Аічі însemnъмъ къ 1 таленtъ езвоікъ fъчеа 111 лібре романе de арџіntъ, 50 таленte fъчеа 5555 лібре романе, ші пре 6 аннi къte 50 таленte fъчеа 33,333 лібре saъ 8,333 $^1/_3$ ока de арџіntъ.

Adrianȣ̆ Aвгȣstȣ̆, марелȣĭ Пontefiče, dekoratȣ̆ кȣ пȣterea de Tribȣnȣ̆ de a шesprezečea oarъ, konsȣлe de a treia oarъ, Пъriнteлȣĭ Пatrieĭ, (s'aȣ̆ пȣsȣ̆ ačestȣ̆ monȣmentȣ̆) къndȣ̆ s'aȣ̆ fъкȣtȣ̆ aпedȣкteлe în колonia Dačiкъ Sarmizeџetȣsa prin *Кneiȣ̆ Пapiriȣ Eлianȣ* локȣ̆џiitoriȣлȣ̆ лȣĭ (imperъtoriȣлȣĭ) *Пропретoriȣ̆*

(Anпȣлȣ̆ Romeĭ 885, de ла Xr. 132).

III. Леџiȣnea Romanъ pre timпȣлȣ̆ imperъtoriлорȣ̆, era компȣsъ dȣпъ regȣлъ din 6000 miлitarĭ nedestri îmпърџiџĭ în 10 коорџĭ saȣ̆ baтaлioane, шi din 600 кълăрĭ îmпърџiџĭ în 20 tȣrme de къte 30 inшĭ. Fie-кare tȣrmъ de кълăрĭ шi fie-кare čentȣrie de nedestri îшĭ avea dȣкtorii шi čentȣrionii съĭ. Челȣ̆ dintъiȣ̆ čentȣrione în коorte se нȣmia Пrimiпiлȣ̆ preste коortea întreagъ era triбȣнȣлȣ̆. Леџiȣnea îmпърџitъ în doaȣe ariпĭ avea doĭ prefekџĭ de ariпĭ, шi în капȣлȣ̆ eĭ ȣнȣ̆ prefektȣ̆ de леџiȣne, saȣ̆ ȣнȣ̆ локȣ̆џiitoriȣ̆ алȣ̆ imperъtoriȣлȣĭ (Legatus Augusti). În Dačia нȣ era maĭ мȣлte de кътȣ̆ doaȣe atарĭ корпȣрĭ formidaбiлe spre апъrarea ȣнeĭ proвiнџe aшa de întinse, шi în totȣ̆ imperiȣлȣ̆ нȣ era maĭ мȣлte de 30 пънъ ла 32, de мȣлte orĭ maĭ пȣџine леџiȣnĭ, алȣ̆ кърора персоnariȣ̆ aбia se ȣȣia ла 200,000 леџionарĭ, ла карĭ în timпȣ̆ de resбeллȣ̆ se maĭ адъȣџea ла 200,000 aȣssiлiарĭ, preste totȣ̆ aбia ла 400,000 miлitарĭ, пентрȣ totȣ̆ imperiȣлȣ̆ romanȣ̆, de ла deшerteлe Afričeĭ пънъ ла Карпаџĭ, шi de ла колȣмнеле лȣĭ Еркȣле пънъ ла Eȣfrate. În ziȣa de astъzĭ Aȣstria, каре (dȣпъ îmпърџirea fъкȣtъ maĭ în ȣрмъ de Konstantinȣ̆) aбia арȣ̆ fi formatȣ̆ o віče-prefektȣръ romanъ, џine sinгȣръ o armatъ *maĭ mare*, къndȣ̆ armeлe беллiče кȣ аџiȣtoriȣлȣ̆ пȣлберii de fокȣ̆ шi алȣ̆ плȣмбȣлȣĭ, сънтȣ̆ кȣ мȣлтȣ̆ maĭ terriбiле.— Romanii avea ȣнтȣ̆ imperiȣлȣ̆ съȣ̆ apроапе a doaȣesprezečea parte a kontinentȣлȣĭ întregȣ̆ кȣnosкȣтȣ̆ în ziȣa de astъzĭ, шi'лȣ̆ апъръ кȣ 200,000 miлitарĭ, spre апъrarea лȣmiĭ întreџĭ în îнџелессȣ̆ riгȣrosȣ̆, н'арȣ̆ fi aȣȣтȣ̆ treбȣiнџъ de maĭ мȣлџĭ de 2,400,000 miлitарĭ pre anъ шi pre ȣskatȣ̆; astъzĭ Eȣropa sinгȣръ џine maĭ *мȣлтъ* пȣtere armatъ, кȣ toate къ ea aбia fače a $1/_{16}$ parte a kontinentȣлȣĭ. Disпропорџiȣnea ačeasta e înfriкошатъ, шi нȣ se poate esплiка de кътȣ̆ кȣ rȣшinea moderniлорȣ̆. Къčĭ нȣ se poate ziče къ pre atȣnčĭ лȣmea era maĭ пačifiкъ. Se шtie къ нȣmaĭ de џreĭ orĭ saȣ̆ înкisȣ̆ templȣлȣ̆ лȣĭ Ianȣ ла Roma. Toatъ лȣmea ne-romanъ era înkontra Romaniлорȣ̆, шi'ĭ îmпeџia neînčetatȣ̆. Кътȣ̆ timпȣ̆ însъ џinȣ spiritȣлȣ̆ naџionaлȣ̆, nimine нȣ пȣtȣ съ'ĭ învingъ. Inima în пентрȣлȣ̆ Romanȣ̆, нȣ пȣтерȣлȣ̆ învinџea. Daкъ moderniĭ kontinȣъ aшa, va veni ȣнȣ̆ timпȣ̆ къndȣ̆ ворȣ̆ fi toџĭ înarmaџĭ, шi кȣ toate ačestea нȣ ворȣ̆ fače алтȣ̆-чева de кътȣ̆ se ворȣ̆ rȣina кȣ totȣлȣ̆, къčĭ пȣлбере шi плȣмбȣ̆ нȣ ворȣ̆ пȣtea мънка.

IV. Акȣмȣ̆ съ înčеркъмȣ̆, съ vedemȣ̆ кътȣ̆ kosta o леџiȣne romanъ pre annȣ̆.

Miлit.	кȣ къte Domiџ. de aȣrȣ̆,		fakȣ̆ Domiџ. de aȣrȣ̆:
6000	Леџionарĭ	12	72,000
60	Dȣktorĭ	24	1,440
600	Кълăрĭ	36	21,600
20	Dȣktorĭ	72	1,440
10	Пrimiпiлĭ	144	1,440
10	Triбȣнĭ	360	3,600
2	Пr. de ariпĭ	720	1,440
1	Пr. de леџ.	1440	1,440
620	de kaĭ кȣ къte	15	9,300
	Speče estraordinare		6,300
	Speseлe пентрȣ џinerea ȣнeĭ леџiȣnĭ		129,000 п. an.
	Пентрȣ џinerea a 30 леџiȣnĭ		3,600,000 п. an.

În калкȣлȣ̆ rotȣndȣ̆ пȣtemȣ̆ съ лȣъмȣ̆ Domiџianȣлȣ̆ de aȣrȣ̆ пентрȣ 1 фȣndȣ̆ sterлinȣ̆ saȣ̆ 10 флorinџĭ aȣstriačĭ de арџintȣ̆ (dȣпъ ръчiȣnea de astъzĭ). Пrin ȣрмаre sȣmma ačeasta арȣ̆ fače astъzĭ ла 36,000,000 флorinџĭ de арџintȣ̆.

Miлitarii era atȣnčĭ de doaȣe orĭ maĭ бine плътiџĭ de кътȣ̆ în ziȣa de astъzĭ, кȣ toate ačestea armata aȣstriaкъ kostъ de 3 orĭ maĭ мȣлтȣ̆ pre annȣ̆.— Пентрȣ апъrarea глобȣлȣĭ întregȣ̆ Romanii н'арȣ̆ fi spensȣ̆ maĭ мȣлтȣ̆ de кътȣ̆ de 4 orĭ atъta кътȣ̆ spende astъzĭ Aȣstria, adeкъ кам pre ла 432,000,000 флorinџĭ de арџintȣ̆.

În Dačia ка провiнџъ каре sta immediatȣ̆ sȣнтȣ̆ imperъtoriȣлȣ̆, гȣверnȣлȣ̆ čiвiлȣ̆ era ȣнitȣ̆ кȣ челȣ̆ miл.

Пропретoriȣлȣ̆ (dȣпъ ръчiȣnea челорȣ̆-лалџĭ пропретoрĭ din imperiȣ̆) пȣtea съ aiбъ pre annȣ̆ 4500 *)

Dregъtorii sȣбaлterнĭ, afаръ de miлitarĭ	4500
Пентрȣ spese estraord. пȣtea съ кadъ ла	7000
Пентрȣ întreџinerea челорȣ̆ 2 леџiȣnĭ	240,000
Toate speseлe пентрȣ гȣверnȣл č. шi m.	256,000

*) În dекȣrsȣлȣ̆ ačestorȣ̆ čerčetъri vomȣ̆ avea оккasiȣne de a џiȣstifiкa ačeste sȣmme.

Saŭ în арџintŭ aȣstpiakŭ, dȣпъ ръчiȣnea de astъzĭ, 2,560,000 флopinџĭ de арџintŭ.

În adeвърŭ o sȣmmъ foapte mikъ пentpȣ o џеаppъ atъtŭ de mape, întp'ȣnŭ timпŭ кънdŭ aȣpȣлŭ шi арџintȣлŭ нȣ epa maĭ papŭ de кътŭ în zileлe noastpe. Кȣ aчeastъ sȣmmъ aвia se administpъ astъzĭ ȣna dintpe чeлe 4 пpoвinџe aлe Daчieĭ. Апoĭ sъ konsidepъmŭ podȣpiлe de пeatpъ пpeste Dȣнъpe шi aлte pîȣpĭ, dpȣmȣpiлe, aпedȣkteлe, teatpeлe, temплeлe, въiлe, шi aлte institȣte de foлosŭ пȣвлiкŭ, aлe кърopa pȣine grandioase se maĭ вădŭ шi astъzĭ, шi нe вoмŭ konвinџe deплinŭ къ dpегъtopiĭ pomanĭ чiвiлĭ шi militapĭ, în пaчe шi în peзвeллŭ нȣ тъnka пънеa îndeшeptŭ. Militapiĭ înшiшĭ în timпŭ de пaчe se okkȣпa кȣ faчepea dpȣmȣpiлopŭ, a kaseлopŭ пȣвлiче, шi кȣ aлte лȣкpȣpĭ de foлosŭ kommȣnŭ. Dȣпъ че eшia din miлiџie къпъta пъmъntŭ de лa statŭ шi o sȣmmъ de вanĭ sпpe aшĭ пȣtea înчепе ekonomia.

Daчia пpe timпȣлŭ Antoninilopŭ фъчea камŭ a 1/10 пapte a impepiȣлȣĭ pomanŭ. Dakъ пentpȣ administpapea eĭ чiвiлъ шi militapъ se чepea 256,000 Domiџianĭ de aȣpŭ, atȣnчĭ пentpȣ a impepiȣлȣĭ întpeг s'apŭ fi чepȣt 10,240,000 Domiџianĭ, de aȣpŭ кapi dȣпъ kompȣtȣлŭ de astъzĭ apŭ фaчe лa 102,400,000 флopinџĭ de арџintŭ aȣstpiaчĭ. Кȣ o sȣmъ de 12 opĭ atъtŭ de mape, adeкъ кȣ 122,880,000 domiџianĭ de aȣpŭ, saŭ кȣ 1,228,800,000 флopinџĭ de арџintŭ, Pomanii apŭ fi пȣtȣtŭ гȣвepna totŭ пъmîntȣлŭ ȣdŭ шi ȣsкatŭ.

Komȣnikaџiȣnĭ sчientifiчe miчĭ.

Хлopoфopmȣ ȣnŭ pemedŭ вȣnŭ în kontpa пatimeĭ de mape.

D. Dr. Landerer în Atena asiгȣpъ къ пentpȣ oamenĭ кape ȣмвлŭ пentpȣ întîia oapъ întp'o коpaвie пe mape шi кape sȣфepъ mȣлtŭ de въpsъtȣpъ, чeлŭ maĭ вȣnŭ pemedŭ este d'a вea 10—12 пiкътȣpĭ de sпiptŭ нȣmitŭ Хлopoфopmŭ (Chloroform) amestekatŭ în aпъ. Чine știe кîte miĭ de oamenĭ вoiaџiopĭ пe mape sȣфepъ пe fie-кape anŭ de вoaлe de mape, o sъ aпpeџȣeaskъ вaлoapea mape a aчestȣĭ pemedŭ, dakъ se вa aпъta къ este întp'adeвърŭ sпeџifiкŭ (siгȣpŭ) în aчeastъ пatimъ.

Moлȣskȣлŭ înгъȣpitopŭ de пetpe (Pholas) este foapte кȣpiosŭ. Eлŭ kîndŭ вa sъ 'нгъȣpeaskъ o пeatpъ, faчe фeлȣpimĭ de miшкъpĭ кȣ коpпȣлŭ sъŭ întokmaĭ кa ȣnŭ omŭ kîndŭ гъȣpeшte чeвa. Ȣnŭ astŭ-feлŭ de moлȣskŭ este în stape a înгъȣpi o пeatpъ konsidepaвiлъ de џiȣpŭ împpeџiȣpŭ în кȣpsŭ de tpeĭ saŭ пatpȣ zile, atъta de iȣte шi de zeлosŭ лȣкpeazъ aчestŭ mikŭ moлȣskŭ. Oвsepвatopiĭ s'aŭ înкpedinџatŭ къ aчestŭ moлȣskŭ лȣкpeazъ нȣmaĭ пpintp'o фopџъ meкaniкъ dapŭ нȣ пpin вp'o фopџъ кimiкъ.

Oвsepвaџiȣniлe meteopoлoџiчe лa Вȣкȣpeшtĭ de лa 1—8 Maiȣ.

Tempepatȣpa dȣпъ tepmometpȣ лȣĭ Reaumure, în ȣmвpъ.

	Dim. лa opa 6,	d. a. лa opa 4,	seapa лa opa 10.
Лa 1	8,5	13	10
Лa 2	9,5	12	10
Лa 3	10,6	15,8	10
Лa 4	9,5	16,3	11
Лa 5	10	17,8	13
Лa 6	11,5	19,1	17
Лa 7	11,8	19,5	17
Лa 8	11,8	15,3	12
Tempepatȣpa de mizлok	9,1	16,1	12,4

Bapometpȣ a вapiatŭ întpe 326 шi 328,5 лinie de Papisŭ.

Dȣo zile a плoatŭ tape.

Tiпъpitŭ în Tiпoгpafia Koлeџiȣлȣĭ Sf. Saвa.